

Ролі та відповідальність зацікавлених сторін у забезпеченні ефективного корпоративного управління за моделлю континентальної Європи

Андрій Пуш

*аспірант кафедри управлінських технологій,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: pushav@krok.edu.ua,
ORCID: 0009-0005-5878-5044*

Ірина Мігус

*Професор кафедри управління фінансово-економічною безпекою,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: irynamp@krok.edu.ua,
ORCID: 0000-0001-6939-9097*

Корпоративне управління в рамках континентально-європейської моделі характеризується підходом, орієнтованим на зацікавлені сторони, наголошуючи на інтересах різних стейкхолдерів, включаючи працівників, клієнтів, акціонерів і ширшу спільноту. Ефективне корпоративне управління в банківських установах вимагає активної участі та співпраці багатьох зацікавлених сторін, кожна з яких має різні ролі та обов'язки.

Метою цього дослідження є вивчення ролей і обов'язків різних зацікавлених сторін у забезпеченні ефективного корпоративного управління в рамках моделі континентальної Європи, з особливим акцентом на банківських установах. Аналізуючи внесок рад директорів, команд менеджменту, акціонерів і регуляторів, це дослідження намагається визначити ключові фактори, що впливають на практику управління та їх вплив на фінансову стабільність, підзвітність і залучення зацікавлених сторін. Дослідження має на меті надати інформацію, яка може інформувати політиків, регуляторів, практиків галузі та дослідників у їхніх зусиллях просувати ефективну практику управління в банківських установах.

Корпоративне управління в рамках континентально-європейської моделі передбачає складну взаємодію різних зацікавлених сторін, кожна з яких має різні ролі та відповідальність у забезпеченні ефективної практики управління в банківських установах. Основними стейкхолдерами, які були нами досліджені у рамках континентально-європейської моделі корпоративного управління в банківській сфері, є: ради директорів, менеджменту банківських установ, акціонери та регулятори.

1. Ради директорів: ради директорів у банківських установах континентальної Європи відіграють вирішальну роль у нагляді, формуванні стратегії та управлінні ризиками. Ферраріні та Джудічі (Ferrarini and Giudici, 2005) підкреслюють важливість структури та складу правління для сприяння ефективному управлінню, наголошуючи на ролі незалежних директорів та наглядових рад у процесах прийняття рішень.

2. Менеджмент: команди менеджменту в банківських установах континентальної Європи відповідають за виконання директив правління, управління по-

вськденними операціями та забезпечення дотримання нормативних вимог. Мейсі та О'Хара (Macey and O'Hara, 2003) обговорюють виклики, з якими стикається керівництво під час подолання регуляторних складнощів і збалансування інтересів зацікавлених сторін, підкреслюючи важливість підзвітності та прозорості.

3. Акціонери: акціонери в континентально-європейській моделі корпоративного управління відіграють значну роль у моніторингу управління, здійсненні прав голосу та впливі на стратегічні рішення. Баронтіні та Капріо (Barontini and Caprio, 2006) досліджують вплив сімейного контролю на активність акціонерів і динаміку управління, підкреслюючи важливість залучення акціонерів у сприянні підзвітності та створенню вартості.

4. Регулятори: Регулятори в юрисдикціях континентальної Європи несуть відповідальність за встановлення та забезпечення дотримання нормативно-правової бази, здійснення нагляду та забезпечення стабільності фінансової системи. Агілера та Куерво-Казурра (Aguilera and Cuervo-Cazurra, 2004) аналізують чинники регулятивних змін і роль регуляторів у формуванні практики управління, наголошуючи на необхідності ефективного регуляторного забезпечення та координації.

Отже, континентально-європейська модель корпоративного управління в банківських установах включає різноманітну групу зацікавлених сторін, кожна з яких має різні ролі та обов'язки у сприянні підзвітності, прозорості та фінансовій стабільності. Рада директорів забезпечує нагляд і стратегічне керівництво, управлінські команди виконують директиви ради, акціонери контролюють управління та впливають на прийняття рішень, а регулятори встановлюють і забезпечують дотримання нормативної бази. Розуміючи та виконуючи свої відповідні ролі, зацікавлені сторони сприяють ефективності практики корпоративного управління в банківських установах континентальної Європи, зміцнюючи довіру та впевненість у фінансовій системі.

Ключові слова: континентально-європейська модель; корпоративне управління; банківські установи.

Список використаних джерел

1. Ferrarini, G., & Giudici, G. (2005). *Corporate governance in banking: A survey*. *Oxford Review of Economic Policy*, 21(2), 270-290.
2. Macey, J. R., & O'Hara, M. (2003). *The corporate governance of banks*. *Federal Reserve Bank of New York Economic Policy Review*, 9(1), 91-107.
3. Barontini, R., & Caprio, L. (2006). *The effect of family control on firm value and corporate governance: Evidence from Continental Europe*. *European Financial Management*, 12(5), 689-723.
4. Aguilera, R. V., & Cuervo-Cazurra, A. (2004). *Codes of good governance worldwide: What is the trigger?* *Organization Studies*, 25(3), 415-443.
5. Rosenblatt, E. (2009). *A comparative analysis of corporate governance codes: Looking beyond the efficiency paradigm*. *Theoretical Inquiries in Law*, 10(1), 199-236.
6. Gorton, G., & Schmid, F. (2004). *Capital, labor, and the firm: A study of German codetermination*. *Journal of the European Economic Association*, 2(5), 863-905.
7. Allen, F., & Carletti, E. (2008). *The role of banks in reducing the costs of financial distress in*

Japan. Journal of Financial Economics, 89(1), 207-228.

8. Ahmad, N., & Ariff, M. (2012). *Corporate governance and risk management: The role of risk management and compensation committees*. *Emerging Markets Review*, 13(4), 490-509.

9. *Корпоративне управління в системі економічної безпеки акціонерних товариств України* [І.П. Мігус, Л. М. Худолій, М.П.Денисенко, С.П. Міхно] - Черкаси: ТОВ «Маклаут» – 2012. - 274 с.